

РОЛЬ АРХІТЕКТУРНОЇ ГРАФІКИ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Іванов М., студ. гр. А-243

Науковий керівник – Коншина О.М., старший викладач (кафедра Рисунка, живопису та архітектурної графіки, кафедра Дизайну архітектурного середовища, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. Нині можна спостерігати за тенденцією, яка передбачає відмову архітекторів та архітектурних університетів від подачі проектної, творчої ідеї «від руки». Це спричиняє занепад архітектури як науки. Призначенням статті є наведення підстав, чому візуалізація своїх ескізних думок, олівцем на папері – є одним з важливих аспектів творчості архітектора.

Архітектурна графіка, є самостійною практикою у вищому художньому закладі на всіх рівнях професійно-художнього навчання. Вона є підґрунтям, базою образотворчого процесу в різних видах зображувальної діяльності – чи то рисунок, чи живопис, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура.

Архітектурна графіка, має на увазі під собою, класичний підхід до навчання творчим професіям – архітектури та образотворчого мистецтва. Вона застосована на класичних методах і прийомах зображення об'ємного простору на площині, а також поняттям об'ємної форми з використанням лінійно-конструктивного рисунка, чи світлотіньового, залежно від поставленого завдання. Робота над візуальним творчим задумом, ведеться поетапно, з чітким виявленням конструктивної побудови форми, обсягу, тональних співвідношень і, що є головним, правильним її завершенням, це – вмінням передати загальну цілісність сприйняття образу [1].

Професія архітектора є творчою, а отже вимагає від фахівців вміння виконання ескізів, нарисів, створення образів, що ґрунтуються на комплексі життєвих вражень і спостережень та творчій фантазії. Комп'ютерна технологія нестримно і в корені стала змінювати погляди на методіку проектування і сам метод архітектурної творчості, але комп'ютер не розуміє композиційних нюансів, натяків, метафор; мислення, як такого, в комп'ютері не відбувається. Архітектурна графіка, зазначає, виступає «конкретним і образним мовним кодом викладу творчих ідей» автора, підказує, розвиває процес моделювання і пошуку творчих знахідок архітектора [2].

Художні методи, мова і виражальні засоби архітектурної графіки формувалися відповідно до світоглядних, духовних, соціально-культурних, художньо-стилістичних та естетичних принципів творчої світової епохи. Роль архітектурної графіки, полягала не тільки в умінні реалістично і правдиво передати на папері образ майбутньої споруди, вона відігравала і формотворчу роль, була спроможна гальмувати або стимулювати стилеутворюючі процеси. Традиційна форма подання проекту вироблялася віками і була пов'язана з історичним стилем архітектури, в якій переважали пластичне рішення фасаду і велика кількість декоративних деталей. Архітектурна графіка, якій навчали студентів у ХІХ столітті, як правило, використовувала метод «відмивань» класичних споруд і деталей. В процесі навчання студента як би «вводили» у вузькі рамки дозволеного в області формоутворення, орієнтували на відбір і використання композицій і деталей із спадщини минулого. На початку ХХ століття – часу великих перетворень в галузі науки, культури, мистецтва і соціальнополітичного життя країни – архітектори були натхненні розмахом і змістом революційних ідей, що формують нову картину світу, нову концепцію організації життєвого середовища людини. Авангардні напрями в архітектурі (футуризм, конструктивізм, абстракціонізм, сюрреалізм) і навіть окремі майстри (Ле Корбюзьє, Л. Хідекель, Х. Мейер, Н. Ладовський, В. Кринський, І. Голосов, брати Весніни, К. Мельников, І. Леонідов, А. Буров, Г. Орлов, І. Ніколаєв, група Нікольського) створили авторську, унікальну графічну мову, що вплинула і на стилістику архітектурних об'єктів. В традиційних

методах архітектурної графіки бракувало таких художніх методів, прийомів і засобів, які допомогли б вже на стадії проєкту побачити, як реально виглядатиме споруда з простими геометричними об'ємами, щедрим склінням, великими площинами стін, оголеною металевою конструкцією та різноманітною фактурою бетону. Архітектори-новатори впроваджують абсолютно нові прийоми і форми графічного зображення та подання проєкту: показ об'єктів з пташиного польоту, різкі перспективні ракурси, чітка і лаконічна лінійна та штрихова графіка, розфарбовування, креслення аерографом, гуашшю, темперою, віртуозна техніка з використанням колажу, застосування пастелі і т. і. [3].

Варто сказати, що одним з важливих аспектів творчості архітектора є здатність та прагнення створювати нові архітектурні образи, які будуть відповідати високо-естетичним критеріям і принципам сучасного мистецтва та будуть мати культурну та історичку цінність. За наявності творчого мислення архітектора можна поєднувати візуальні та вербальні форми ідеї об'єкта, що буде проєктуватися. Саме творче мислення є основою архітектурних рисунків, нарисів, замальовок, креслень, ескізів та макетів. Надалі вони перетворюються в авторський простір пошуку створення архітектурного витвору, як мистецтво символічних графічних значень. Від різноманітності графічної техніки, прийомів і матеріалів, розуміння їх виразних засобів залежить успішність творчого методу роботи над ескізом, що дозволяє покращити художню культуру архітектора та формувати його індивідуальну графіку. На етапі розробки робочих креслень та ескізів можуть змінюватись прийоми та засоби архітектурної графіки. На стадії формування або пошуку архітектурної ідеї, графіка використовується, передусім, як засіб композиційних пошуків і швидкої фіксації варіантів творчої думки у подальшій роботі, як засіб виконання архітектурного креслення в процесі деталізації задуму. Важливо підкреслити, що під час втілення архітектурної ідеї на перше місце виносяться графічні методи виконання проєкту, в яких використовуються ортогональні проєкції, перспектива й аксонометрія, як методи креслення, а графіка відступає на другий план. На кінцевій стадії проєкту, дуже важливим є вміння переконливо і грамотно представляти свій проєкт, що є фундаментальним аспектом діяльності архітектора, тому засоби графічного мистецтва відіграють одну з вирішальних ролей. При вдало знайдених, виразних засобах графіки, прийомів та технік, проєктований об'єкт висвітлюється кращими якостями та завершеністю емоційно-образного рішення проєкту.

Висновки. Мета архітектурної графіки – це не тільки навчити зображенню архітектурних об'єктів як з природи, так і з уявлення, а й формування професійної культури, художнього мислення, смаку. При виконанні творчих рисунків відбувається вивчення багатих на декор, деталі, та складність, архітектурних об'єктів. Що в свою чергу, примушує обрати найдоречніший ракурс, який дозволяє передати характер споруди. Графічні навички, художні прийоми, які використовуються у професійній діяльності, відіграють фундаментальну роль у створенні образів архітектури. Також треба зазначити, що ознайомлення майбутнього архітектора з творчою спадщиною, надає поштовх до розвитку власної культури. Професійне володіння різними інструментами, передання архітектурного образу – це один з етапів становлення фахівця.

Література:

1. Н.А. Прохорова. Академічний рисунок як фундамент творчої грамотності для формування творчої особистості. 2016. 99 с.
2. К.В. Кудряшов. Архитектурная графика. М.: Архитектура-С, 2004. 312 с.
К.Г. Зайцев. Современная архитектурная графика. М.: Стройиздат, 1970. 206 с.